t. 1. Gorici, v četvrtek 7. januvarja 1875. Tečaj V.

K. K. HOFBIBLIOTHEK WIEN

„Soča“ izhaja vsak četvrtek in velja
pošto prejemana ali v Gorici na dom
piljana:
Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četvrt leta . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in ravno tako pri „*poročilih*“ se plačuje za navadno tristopno
vrsto:
8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ „ 3 krat
Za veče črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici pri Paternolliju; v Trstu v tobakarnicah „Via del Belvedere 179, in „Via della caserma 60“

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Uredništvo oziroma upravništvo v Paternollijevi tiskarni v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo. dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina uniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Matija Doljak,

deželni poslanec, predsednik političnega društva „Soča“, predsednik solkanske čitalnice, predsednik okrajnega cestnega odbora, ud dež. cenilne komissije in okrajnega šolskega sveta, veliki posestnik i.t.d. v Solkanu *umrl je 5. t. m. po dolgi bolezni v 53. letu.*—

Žalostna ta vest bo gotovo presunila vsacega rodoljuba, posebno pa one, ki se prištevajo k naši svobodomiselni stranki. — Rajnki bil je mož v pravem pomenu, za pravico in postavnost povzdignil je svoj glas pri vsaki priliki, ljubil je slovenski narod, bil mu je zvesti sin do zadnjega trenutka in žrtoval mu je mnogo, da celò ljubo zdravje.—

Nij se tedaj čuditi, če se na njegovi gomili danes zbira mnogo narodnjakov iz Goriškega, da posvetijo solzo hvaležnosti v spomin vrlemu narodnjaku.—

Rajnki bil je od mladih nog pravi značaj, zarad te njegove lastnosti spoštovala ga je ne le solkanska občina, ampak vsa goriška okolica in tudi v mestu imel je mnogo prijateljev in čestilcev. Nij hodil mnogo po šolah, pa prirojena mu bistroumnost ga je sposobila za marsikako težavno javno službo. — Nij bil sicer mej prvimi borilci za narodno stvar, nastopil je ta pot še le po tem, ko je na Slovenskem začela resna delalnost. — Politično njegovo delovanje začelo je prav za prav na Šempaskem taboru l. 1868; govoril je na tem in na večih druzih taborih, povsod je ljudstvo njegove popolnoma popularne govore z navdušenostjo sprejemalo, postal je menda še tisto leto župan solkanski in predsednik čitalnice solkanske. — Mora se poznati, da se je pod županstvom Doljakovim Solkan, ta najvažnejši kraj goriške okolice popolnoma prerodil v vsakem, posebno pa v narodnem obziru, k čemur je največ pripomogla uže od leta 1867 sem cvetoča čitalnica solkanska, katere duša je bil rajnki. Leta 1870 bil je Doljak izvoljen za deželnega poslanca in v tej lastnosti je delal 4 leta na korist deželi in slovenski domovini, kajti odločno se je on potezal za pravice svojega naroda, brezobzirno je postopal ne vkljanjaje se ne na desno, ne na levo in srčno povzdigovaje svoj glas na javnem mestu za najsvetejše narodne pravice. Čestna je bila doba Doljakovega poslanikovanja tudi za druge slovenske poslance in mora se reči, da so Italijani še le v tej dobi začeli spoznavati in čislati Slovence in značajne može, kateri so svoj narod tako hrabro zastopali in mej temi možmi bil je rajnki gotovo eden najodločnejših.—

Da je po takih skušnjah slovensko ljudstvo tega moža volilo v vse javne zastope, je bil naraven in jako dober nasledek, kajti rajnki je vse njemu izročene posle točno in vestno opravljal in mnogokrat tudi druge njegove sodelalce na narodnem polji spodbujal k delalnosti, kajti dolžnost mu je bila prva in zmerom sveta. — Ko je gosp. dr. Lavrič odšel v Tolmin ia se odpovedal predsedništvu našega polit. društva, mu društvo nij moglo dati vrednejšega naslednika, kakor rajncega Doljaka; on je dal mnogo skušenj trdne značajnosti in čistega domoljubja in na srcu mu je bilo društvo, katero se poteza za svobodo in napredek slovenskega ljudstva.—

Bil je v domačem krogu skrben, delalen, varčen gospodar in blago njegovo srce je rodilo marsikako blago delo. — Gotovo je torej zguba tacega moža velik udarec Slovencem sploh, posebno pa našemu polit. društvu in svobodnjaški stranki.—

Rajnki Matija si je zaslužil hvaležnost slovenskega naroda; postavil si je spominek najlepši v srcih slovenskih rodoljubov; njega nij več mej nami, ampak še mej kesnejšimi slovenskimi rodovi bode spomin na značajnega, vestnega in blagega Matija Doljaka. — Slava njegovemu spominu!—

Našim prijateljem in naročnikom.

Z današnjim listom začenja nov tečaj „Soče.“ Namen in težnje našega početja so znane: Vse narod omiko in svobodo! Vsak, kedor more in komur nas ta kratek program priporoča, naj podviza očiti se na „Sočo“, katera stane s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana za vse leto gl. 50 kr., za pol leta 2 gl. 30 kr. in za četvrt leta 1 gl. 20 kr.

Nekaterim znanim rodoljubom in poprejšnjim starim naročnikom smo današnji list na ogled dali. Če se ne mislijo naročiti, naj ga blagovoljno vrnejo, sicer bi jih za naročnike smatrali.

„Uredništvo Soče.“

O naši porotni sodniji.

Bistvo porotnih sodnij je, da so pri njih sodniki taki državljani kateri nijso v stalni službi kot sodniki, in od katerih se ne zahteva, da so učeni pravoslovci. Ti porotniki imajo razsoditi ali eno samo kazensko pravdo, ali pa več takih pravd, ki so se v odločenem okraji in v odločenem času pripravile za ustno končno obravnavo in imajo izreči, ali je zatoženec kriv ali ne, vse to pa tako, da nijso nobenemu odgovorni zarad razsodbe, nijmajo dolžnosti razodeti uzrokov ali nagibov svojega prepričanja. (Tako uči Mittermaier.)

Iz tega je videti, da je pri porotnih sodnijah ljudstvo poklicano djansko vdeležovati se sodenja v kazenskih zadevah po nekaterih možeh izmed svoje srede. Ono je torej prevzelo prevažno delo, kakor je tudi poklicano, da se vdeleževa postavodajavstva, da pomaga skrbeti za varnost, da sodeluje pri nadzorovanji šol in drugih javnih opravil.

Iz tega dalje vidimo, da nijso porotne sodnije v Avstriji domača, znana naredba, temveč jih moramo primerjati rastlini, katera se je iz zunanjih krajev sem zasadila, in zasadila se je, akoprem nij ljudstvo še poznalo ne njene dobrote ne potrebe Iz tega pa sledi samo po sebi, da je bilo treba dosti poduka in veliko previdnosti, da spozna dobroto in potrebo ljudstvo, katera ima pri tej rastlini, veliko natanjčnega dela, mnogo stroškov in truda. Ako so se postavodajavci v teh obzirih pregrešili, preti nevarnost, da pravega sadú ne bo, da se ljudstvo navelíča in reče: Ta naredba nij dobra, ali ta rastlina nij za te dežele. Vse to bi pa reklo ljudstvo brez svoje krivde v škodo sebi in svobodi.

Tega poučuka, te previdnosti je sploh treba pri vseh postavah o svoboščinskih naredbah, ker je pri vseh ljudstvo poklicano k delu, tako pri volitvah, raznih zborih i. t. d. To delovanje je breme, zato morajo postave take biti, da zlajšajo delo v duševnem in materialnem obziru, kolikor je le mogoče; nikdar pa ne smejo bremena povekšati. Gledé vsega tega morajo postavodajavci ozir jemati na mišljenje, omiko, navade, čute in strasti, celò na teritorialne (zemljske) razmire ljudstva in v Avstriji na razne narode, ako hočejo, da pravo zadenejo, da se ljudem priljubijo nove postave in svoboda. Zarad te-

LISTEK.

Regata.

Balada, složil Fr. Zakrajski.

Kaj mar ob kanalu množica vre?
Kam vsa Venecia hiti?
K ladjoskusu se trume valé,
K regati ko mravelj se zbira ljudi.
Že pleše tam gondola lehkokrila,
Na ladjah vihrajo ponosna vetrila.

Do Bucentavra v Kanalu podi
Spod Rialta dans jak' gondolir,
Tam danes najvikša ga čast doleti,
Ki prvi preteče odkazani tir.
Tam čaka ga venec, tam zlata veriga,
Olimpijska slava tam srečnemu miga.

Že z oken se smeje cvetlični okras,
Že vencev vse mrgoli;
V neznanskem številu, pomemben pas,
Zelena kita ob kiti visi;
Ker tudi, kar zmogla je pisana flora,
Brodnika zmagalca slaviti dans mora.

Glej, zdaj se priziblje državni brod,
I truma plaho molči,
Na Bucentavru mej lišpom gospod,
Ošabni dože na tronu sedi.
Ko vstavi se malo brod ponositi,
Ob Rialtu regne pozdrav gromoviti.

ga se ne smejo posebno v Avstriji ne postave dajati za vse po enem kopitu. Centralisti delajo pa tako, kakor da bi v Avstriji živel en sam narod, in za to gre vse narobe, nove postave se ne morejo ljudem priljubiti in svoboda zgublja vero in dobro ime.

Samo eno leto delajo pri nas porotne sodnije, in že smo prepričani, da nij dotična postava primerna, da je napčno porotne sodnije vredila. Pa kaj, ne po delovanji enega leta, že po prvi seji smo se prepričali glavne napake, ki je v tem, da so porotniki brez potrebe mešane narodnosti, slovenske in italjanske. Oni ne razumejo obeh jezikov, po djanskih naših razmerah ju ne morejo razumeti, in tudi ju ne bodo nikdar. Kajti od Gorice oddaljeni Slovenci se ne bodo italjanskega jezika dobro in temeljito učili, da postanejo zmožni porotniki za Gorico. še manj pa se bodo v ta namen Italjani po Furlanskem učili slovenskega jezika. Če znajo že zdaj nekateri Slovenci laško, in nekateri Italjani slovensko, prav malo jih je ki znajo dobro in temeljito drugi deželni jezik. Porotniku pa je treba, da pozna temeljito jezik zatoženca in prič, da prav dobro razumi govore in celò nè ne govore državnega pravdnika, zagovornika. Ako nij temu tako, kako mu je za Boga mogoče, soditi, po prepričanji, in vendar je prisegel Bogu vsegamogočnemu, in vsevidijočemu, da bo sodil natajnčno in pravično po svoji vesti.

Moti se neizmerno, kedor misli, da je v ta namen zadosti, da zna kedo kak jezik govoriti za vsakdanjo potrebo, kedar kaj kupuje ali prodaja, kedar v kavarni o mestnih novostih se pogovarja, in čenča. Marsikateri je celò mislil, da italijansko zna, kot porotnik se je pa prepričal, da zna šentano malo. Ne, temveč silno je potrebno, da ga popolnoma zna, da celò razume posebne besede in navade kraja, v katerem so doma zatoženec in priče. Vsega tega manjka Italjanom, kedar je zatoženec in so priče slovenskega rodu in nij pri Slovencih, kedar je zatoženec in so priče Italjani, vsak tolmač in tudi naj boljši je reven namestnik izvirne besede, in se sme le rabiti, kedar je drugače delati, absolutno nemogoče. Pri končnih govorih državnega pravdnika imajo Italijani saj to, da jih razumejo, večina Slovencev pa jih ne razume, zatoženec Slovenec je v strašnem položaji Naj se vsak le v mislih v tak položaj postavi, pa bo že čutil, kaj je to. Nij ga pa skoro človeka, kateri bi bil gotov, da ne pride nikdar po nedolžnem v take zadrege. Koliko jih je bilo že pred sodnijo, katerih so tudi naj ostrejši sodniki nekrive spoznali. Za to je vedno misliti, da je vsak zatoženec nesrečnež, od katerega se do konca pravde ne ve, ali je kriv ali ne, še le končna sodba to izreče. Prav zato pa nu mora vsaka dobra postava dajati dovolj prostosti, da dokaže svojo nekrivdo, kolikor je to mogoče, in pomagati mu mora v ta namen vsak, ne samo zagovornik, temuč tudi predsednik, če je mogoče tudi porotniki in celò državni pravdnik sam.

V Škociji (pravi Mittermeier stran 32) je že davno po postavi in javnem mnenji državni zatožitelj odgovoren za vsako krivico, ki se zgodi, če koga le lehkomišljeno zatoži, in za advokate je posebno častna naloga, zagovarjati zatožence, tedaj pa radi prejemajo odvetniki prve vrste to nalogo.

Naša postava skrbi tudi zdatno za zatožence, vendar pa je tako vredila porotne sodnije, da se pri nas ne izpolnuje prvi pogoj pravosodja, to je rešila nij prevažnega, bistvenega vprašanja gledè jezikov.

Preudarjaje vse to, nijsmo spali Goriški Slovenci, ampak precej smo se oglasili, in podalo je politično društvo Soča dotično peticijo na ministrstvo pravosodja, po tem so naši slovenski poslanci podpisali interpellacijo na vlado, in nij davno so porotniki sami v posebni prošnji povedali ministru pravosodja svoje skušnje in pritožbe. Naš list je vse to priobčil zdaj čakamo rešila, in se nadjamo, da bodo te prošnje podpirali gospodje pri krožni sodniji, nadsodniji in državni pravdniji. Tega se nadjamo toliko više, ker so gospodje predsedniki končnih obravnav vso priljudnost skazali gospodom porotnikom, in so se sami prepričati morali, da je prav, kar so zahtevali ti možje izmed ljudstva.

To pričakujemo od njih pravičnosti in pravicoljubja ter pravicočutja, katero je pri njih gotovo na visoki stopnji.

Dopisi.

V Gorici 6. januvarija. Staro leto nij nič kaj všečno končalo v Gorici. Uboj in tepežke na sveti dan so nas hudo vznemerile, ker so nam sijajne priče, kako slabo skrbe pristojne gosposke za javno varnost v avstrijski Nizzi. Če se pomisli, da je bil uboj dognan v novi ulici pred kavarno „Fenice“, da je bila krvava tepežka v kavarni „pri treh kronah“ in ob enem, kakor slišimo, hud ravs in kavs v kavarni „Evropa“ na Travniku, tedaj vse to na poglavitnih, najbolje obiskovanih krajih mesta, po tem izpolnujemo samo časnikarsko dolžnost, ako izrekamo javno, ostro grajo istim oblastnijam, katere imajo za varnost osobe in lastnine skrbeti, pa to svojo dolžnost tako malomarno izvršujejo. Pri takih žalostnih razmerah pač nij čuda, da so si nekateri trgovci v raštelski ulici uže sami svojega ponočnega čuvaja najeli, in da zdaj to tudi drugi obrtniki nameravajo.—Stvar bi se dala bolje natanko razpravljati, tudi bi na tem mestu lahko primerjali, kako se je v nedavni preteklosti skrbelo za dobro oskrbovano policijo in kako zdaj,—a Isončeva zadnja konfiskacija in tej podobne lastne izkušnje so nas do jasnega prepričale, da gospodje, kateri iz pravnega stališča nadzorujejo naš list, nijso posebni prijatelji takih nadrobnim, primerjevalnim razpravam in za te pripuščamo nadaljna razmišljevanja rajše častitim čitateljem samim.

Prijateljem žganih pijač, rosoljev i.t.d. naznanjamo veselo(?) novico,da postava, katero je sklenil naš deželni zbor v pretekli sessiji zastran davščine, ki bi se imela naložiti v goriškem mestu na vse žganjine, nij zadobila cesarske potrdbe. Vlada opravičuje to svojo naredbo z mnogimi razlogi. Pred vsem meni, da bi po dotičnem načrtu postave ne bili upravni stroški v nikaki primeri z dohodki, koje more mesto od take davščine pričakovati. Vse drugače je to pri Trstu, kder imajo sicer enako postavo, pa segajo dohodki na žganjski davščini v miljone, ker je konsum neprimerno veči. Dalje meni vlada, da zavirajo nekatere določbe v omenjenem načrtu svobodno cortovanje in celo privatne pravice prodajalcev in da so naložene kazni zaradi prestopkov preostre in kolikortoliko nedopustljive.—Prikladi na užitnino vina po 240 % in po gl. 2 kr.37 na vsako vedro piva so sicer za letos potrjeni, a ministerstvo priporoča, naj bi se v prihodnje ne nakladala več tako visoka občinska davščina na vino, ker se mora po tem tako drago točiti, da se dosledno konsum zmanjša, kar škoduje dotičnim državnim dohodkom. Tudaja preoblaganje z davščinami povod k prikrivanji in enakim prestopkom. V tem oziru smo popolnoma vladnih mislij; vina ne preoblagati z davki, da ga bomo ceneje pili; zastran žganja pa ne moremo vladi pritrditi, ker je njegova škodljivost v moraličnem in zdravstvenem oziru dognana reč

Če tudi nij tedaj dotični načrt postave na vse strani povoljen ali popolen, istina je, da je Tržaškemu enak, istina je tudi, da mora Gorica v sedajnem položaji virov iskati, iz katerih bi jej dohodki prihajali, da zamore izvršiti mnogo prepotrebnih del; eventualne pomanjkljivosti v postavi se sčasoma lahko odstranijo ali popravijo, kakor se morajo sploh skoro vse postave v teku časa po spremenjenih razmerah in po skušnjah in poizvedbah prenarejati in popravljati. Toda kar je, je; postava je zavrnjena in mestni očetje naj bodo zdaj za to skrbeli, da jo tako preustrojé, kakor hočejo na Dunaji; potem bode uže potrjena.

Na vse zadnje je skoro zares naj bolje, da pustimo, naj si rajše na Dunaji za nas glavo belijo, nego bi doma sami mislili in skrbeli.—

Kakor je uže v zadnjem listu politični pregled povedal, bode državni zbor pred veliko nočjo sklenil sedajno sessijo, deželni zbori pa bodo med veliko nočjo in binkošti zborovali in sicer se sliši, da jim namerava vlada v ta namen več časa odločiti nego po navadi. Kaj pa bodo delali v tem daljem času? računi in proračuni so kmalo rešeni in to je zraven peticij navadno deželnozborsko delo.

Tvarine bi vsaj našemu zboru ne manjkalo. Kakor smo uže v „Soči“ razpravljali, trebalo bi našo občinsko postavo in volilnik v nekaterih točkah prenarediti. Ker bode postava zastran združenja občin in osnove velikih županij, katero je naš zbor uže predlanskem sklenil, kakor smo iz zanesljivega vira pozvedeli, skoro gotovo zavržena, bila bi zdaj ugodna prilika, da bi se zbor pečal s politično reorganizacijo naše dežele in da bi ob enem tudi primerno popravil in dogotovil občinski red in volilnik. To bi bilo delo, katero bi se moralo resno na vse strani preudariti in bi tedaj pobralo mnogo časa. — Dosedajne skušnje spričujejo prav jasno, da tudi postava zastran delanja in vzdrževanja občinskih, skladovnih in sploh vseh nedržavnih cest nikakor ne zadostuje. Kedor ne vrjame, naj si ogleda vse take ceste v vseh tistih krajih in okrajih, kder nijso dobili cestni odbori izdatnih pomoči iz deželnega zaloga in prepričal se bode, da so večinoma slabše nego poprej. To postavo našim razmeram in potrebam primerno preuravnati, je tudi težka naloga, katere nij mogoče od enega dne do druzega omagati. —

Zraven drugih predmetov, moral bi naš zbor uže mnogokrat prebavljeno vprašanje zastran praktičnega preustroja naše deželne kmetiške šole še enkrat v pretres vzeti. Mi sicer nijsmo kompetentni razsoditi, je-li sedajni učni načrt kmetijske šole napačen, ali ne zadostujejo sedajne učne moči, ali so sedajni vodje in učitelji kesni ali malomarni v izpolnovanji svojih dolžnostij, ali so nakupljena posestva neprimerna, a to je gotovo, da šola, kakoršna je zdaj, ne zadostuje in to je tudi splošna sodba, da bi se s tolikimi državnimi in deželnimi žrtvami, kolikor jih stane goriška kmetijska šola, kaj veliko boljšega dognati dalo, nego je omenjeno učilišče v sedajnem stanji.— V predzadnji številki „Soče“ je zanesljiv poročevalec gospodarstvo na poskuševališči in v hlevih kmetijske šole hudo grajal in naštel mnogo tako debelih, kričečih napak, o katerih istinitosti smo popolnoma prepričani, da smo gotovo pričakovali, gospod vodja Monà, katerega očitanja v prvi vrsti zadevajo, se bode kakor si bodi javno vsaj opravičiti poskusil. Ker tega nij storil, je znamenje, da mu je malo mari za čast učilišča, kateremu stoji na čelu, na drugi strani pa tudi, da ga naš poročevalec nij po krivem obdolžil. Če se pa s posestvom, poskuševališčem, živino kmetijske šole

---

Al spet se pomakne barka naprej
K obloku, do slavnih vrat,
Kar zdaj na bregu pred njo, poglej!
Nekdo poklekne, mož sivobrad.
Iz mil' ga obraza prijazno mu sije,
S tresavim glasom on tako vpije;

„Vsmiljenje, dože, vsmiljenje!
Star ribič pred vami kleči,
Bridkosti se joče, mu poka srcé:
Nedolžen v galeji mi sin ječi,
Pri Bogu, pravici, oh prosim vas živo,
Odprite, gospod, srce milostivo!“

Tak dožeta prosi ribič kleče,
Star ribič, ubožen i strt,
Solzé mu curljajo, on vije roké,
I bled je na lici ko smrt,
I čutnica trese po njem se vsaka:
Besede vsmiljene ribič zdaj čaka.

„„Ha puntar!?““—tak poči zdaj z ladije glas,
Tak dože nad njim zarohni;
Kar diha okoli, spreleti mraz,
Glo v ribčevih udih zastala je kri.—
„„Že spet me nadlegaš, predrzna golazen!
Pri levu krilatem! Zaslužil si kazen!““

I plašno strmi še vsaki pogled.
Sam ribič se precej zave,
Ter dožetu reče, ki mrzlo ko led
Mu bije v prsih nemilo srce:
„Pravica na trgu, pravica v palači,
Posluh gospodu, pa za-nj, ki beračí!“

„Pod svetim Markom—sam Bog to ve!—
Ni boljšega najti sinu,
Pošteno v lagunah ribaril je,
Po morji se trudil je brez mirù,
Kar nama v vodi je mreža lovila,
V ljubezni sva srčnej mej sabo delila.“

„Le vaši vohuni zagnali so hrum,
Mlad ribič da snuje podir.
Ter zoper državo, legal je njih sum,
Da hujska tovarše v punt i prepir;
Tak prej ko se revež zavem, pri tej priči,
Popadejo sina mi urni beriči.“

„Nemara pa v noči kdaj slišali
Prepevati koga ste vže,
I tužnega pevca občutili
Ste žalostne pesmice;
Tedaj star ribič vesla po laguni,
Tam toži krivico samotnej luni!

Vže strašna obsodba starcu preti,
Vže v grlu je dožetu glas;
A zvitohinavsko se ta potaji,
I temno nabrani spet zliče obraz:
„„Sem slišal, da umno znaš sukati veslo,
Glej, skažem ti milost, ki meni je geslo.““

„„Regato obhaje Venecia ta dan,
I krepko v kormilo vprt
Bo skušal brodnik izurjeno dlan:
Tu ribič, če tudi zaslužil si smrt,
Tu sina otmeš, ko z gondolo čilo
Dosežeš v regati prvo darilo!““

„„Tu skaži, naj vidim, kak ljubiš ga,
Al prave ljubezni si vroč;
A vendar, to pomni, pogoj je le-tà:
Če mine v skusu te sreča in moč,
Če drzna roka nič ne opravi,
Me čuješ? Tedaj pa te rabelj zadavi!““

Ko regnila, čuj, bi smodnišnica
Med ljudstvom se baše krohot,
Slabotnemu starcu zasmeh veljà,
Psovalni obrazi reže mu naprot,
Zdaj Bucentavr ponosno odrine,
Tud' ribič nesrečni zdajci zgine.

Pa kar naenkrat potihne hrum,
Ki stresal dozdaj je breg:
Ko v suženjski molk je začaran šum
I gromen vstavljen je vek.
Slovesno, glej, zopet se vse zavede,
Vse tjekaj pod most obrača pogiede.

Glej, tam pod Rialtom v čolnih stoji
Vže gondolirjev deset.
Po slavnem skusu njih vsak hrepeni,
Beneških mornarjev ponos so pa cvet.
Junaška je rama, bogov je oblika,
V sijajni se skupek Venecia zamika.

Pač krasen duhà je žlahtni plod,
Ker bistri um, srce veseli,
Z božestvom se žlahta človeški rod,
Na zemlji poganja nebeških kali,
Izdir duhogubnih nagibov i strasti
Brzdajo v prsih visoke oblasti.

tako ravná, kaj si moremo misliti o šoli sami! Bomo videli, kaj poreče zbor.— O ugodni priliki se vrnemo zopet k tem vprašanjem.

Iz **Mirne** 5. januvarija (Izv. dop.) Ne davno je „Soča“ v nekem dopisu pohvalno omenila, kako veselo da napredujejo občine na Goriškem v slovenskem uradovanji. Ta pohvala je mene in še druge tukajšnje rodoljube hudo zbóla, ker vsak dan vidimo in vemo, da mirenska županija ne spada v vrsto narodno napredujočih občin, ampak da gre rakovo pot in da se pri nas čedalje huje vtrjuje italijanščina v občinskem uradu. Istina je, da se celo županstvena oznanila v italijanskem jeziku razglašajo in da dobivajo tukajšnji slovenski prebivalci italijanske dekrete od maloslavnega županstva. Pa še več, celo taki spisi, kateri bi morali biti v zmislu obstoječih postav v domačem jeziku sestavljeni, spisujejo se v italijanščini. Tako zapoveduje občinska postava, da se morajo občinski računi in preudarki občinarjem v pregled razpolagati. A kaj pomaga slovenskemu občinstvu italijanske račune in preudarke razpolagati, katerih ono nikakor ne more razumeti; mari meni županstvo, da si bodo občinarji tolmače najemali zaradi njegovih računov, ali mu je morda ljubše, da jih nikdo ne razume??— Mi ne branimo županu, da spoštuje svojo narodnost, a če so mu tukajšnji občinarji s tem veliko zaupanje izkazali, da so ga za župana volili, dasiravno je Italijan, naj jim on tudi pokaže, da je tacega zaupanja vreden in to mora pred vsem s tem storiti, da spoštovaje narodnost svojih volilcev—v njih jeziku uraduje ali uradovati ukaže.*)—Navadni izgovor zaradi italijanskega uradovanja pri nas je—stari tajnik, kateri baje ne zna slovensko pisati. Če je tako, naj pomisli županstvo in starešinstvo, da se mora tajnik po občini ravnati in ne občina po tajniku. Tak izgovor sramoti celo županijo—posebno pa naše slovenske občinske zastopnike, kateri imajo pri vsaki priliki polna usta rodoljubja—pri starešinstvenih sejah pa niti toliko poguma, da bi odločno zahtevali slovensko uradovanje v domačem županijskem uradu. Pri veselih zabavah v čitalnici in pri sladki vinski kapljici je lahko priduševati se: mi smo Slovenci! a pravi rodoljub mora pokazati, da je Slovenec tudi tam, kder mu zaupanje slovenskih volilcev dolžnost nalaga, Slovenec biti in kot tak najsvetejše pravice svojega naroda braniti.

Iz **Ljutomerske okolice** 4. januvarija. (Izv. dop.) Preganjanje narodnih učiteljev od vladne strani se je že začelo. Znani ljutomerski naš podučitelj Pernišek Blaže je prosil za neko začasno učiteljsko službo na Primorskem, zdi se mi da v sežanskem trgu. Dasiravno je g. Pernišek v okrajnem šolsk. svetu v vsakem obziru „prav dobro“ kvalificiran, vendar je baje ondašnji glavar za hrbtom okrajnega šolskega sveta ljutomerskega sežanskega (?) kompetenta Perniška tako grdo očrnil sežanskemu okrj. glavarju, da je s prošnjo propal. Gosp. Pernišek nam je pri priliki pokazal neko pismo kmetske roke, v katerem je g. Perniška namreč nek ondašnji š. svetovalec pisal, kaj da je o njem sež. glavarju pisal ljutomerski, da je hudoben človek, najslabejši na sveti in bog vedi vse kaj. Naš okrajni š. svet blezo trdo prime okrajnega glavarja za to zavratno ravnanje. Naš g. glavar je pa le zato hud na g. Perniška, ker on nikakor neče nemškutariti niti v šoli, niti zunaj šole. In baš tacih učiteljev potrebujemo, koji skrbe za občno omiko, ne pa za nemški jezik.

Gosp. Perniška baje nikakor nij volja, da bi na Štajerskem bil le podučitelj, ker ga štajerski čež. š. svet ne postavi ondi definitivno za to, ker ima slovensko spričevalo brez nemškega učnega jezika. Ako bi pa prišel na Štajersko kakošen nemški nevednež s prošnjo na slovensko ljudsko šolo, morda bi kar hitro dobil definit. službo.

Ne vem, kedaj bodemo mogli rezati trsje, ker imamo tak sneg, kakoršnega še ne kmalo. Težakov je pa uže tako težko dobiti za veliko penezev, te nam pa c. k. gospodje hote za davek pobrati. Če pojde tako naprej, kam pridemo?

Narodnjak.

Na **Dunaji**, 4. januv. (Izv. dop.) Naše politično in socijalno živenje je sedaj tako mirno, da če bo še dalje táko, ne vem, kaj bom Sočinim čitatoljem pisal. Zdi se, da duh sprave in složnosti nij samo v cerkev zašel, nego da se je razširil tudi po vsem drugem pobožnem in brezbožnem svetu. In ako bi se ne bila ona znamenita nesreča na angleški železnici dogodila; ako bi ne bila španjska armada Alfonsa za svojega kralja proklamirala, dunajski listi bi bili zaradi sušice pomrli. Za to pa donašajo te praznike velikanska poročila o imenovani nesreči in neizmerne, originalne in tudi na Dunaji izkovane dopise o Alfonsu XII, ki nij imel nujnejše potrebe, nego da je prvi hip uže za blagoslov prosil sv. očeta, kateri mu ga je tudi takoj milostljivo privoščil. Praša se le, kateri blagoslov je sedaj veljaven, ali isti, s katerim je blagoslovil Karlistov orožje, da so ž njim neusmiljeno davili, ali pa sedanji? Pa sv. oče uže vedó, kaj delajo, kajti oni so nezmotljivi. Dve leti so prešli, odkar je bil mladi Alfonso v tukajšnji zavod, gder se plemenitaši odgojujejo, v Theresianum, sprejet. Tukaj so nadzorniki jako strogi, in Alfonso se je moral tudi ostro statutom podvreči; edina izjema bila je pri njem ta, da je imel sam tri odločene sobe in še posebnega španjskega odgojitelja. Ljudje, ki so ž njim občevali, in ti so tudi nekateri moji znanci, so mi pravili, da je prav dobrega in uljudnega srca, jako priden in da nij brezi zmožnostij, a da čutil je vendar v sebi neki ponos, ki mu je pravil, da bode vendar enkrat še—španjski kralj. To svojo misel je često tudi svojim tovarišem razodeval. Nemškega jezika se je neki prav dobro naučil. Jaz sem ga enkrat pred poldrugim letom v dvornem gledišči videl. Dozdeval se mi je jako slaboten, in za šestnajst letnega mladeniča premalo razvit. Sedaj jih šteje 17. Sedemnajst letnega mladeniča so tedaj dobili Španjci baš na Silvestrov dan za kralja in za novo letno darilo. Bog jim daj srečo in ta gotovo ne bo izostala, kajti, kakor sem uže pisal, novi kralj ima papežev blagoslov in ta prebije železna vrata.

Prazniki so na Dunaji srečno končali; snega nij toliko več palo in komunikacija nij več zaprečena. A bila je dolgo, kajti celih osem dolzih dnij nijsmo dobivali redno naše domače pošte i misliti si morate, kako hudo mora to deti človeku, ki je tako trdo še na domovino vezan. V zadnji „Soči“ sem v dopisu iz Gorice čital, kako se dopisnik zaradi polunočne maše o božičih huduje. Prav ima. Isti večer se istinito več nemoralnega zgodi, nego bi zamogle vse molitve in ceremonije dobrega storiti. Tú na Dunaji in tudi v drugih večih mestih je to uže odpravljeno in pošten Dunajčan še ne privoli, da bi njegova hčer k zornicam šla, katere so tukaj stoprv ob šestih v jutro. A če uže hočejo naši klerikalni možje po vsaki ceni o polunoči božjo službo, naj jo v božjem imenu napravijo za brezzobne stare babice in plešaste starčke, ki uže itak ne mogó spati, nikakor pa za mladino, ki vse drugam raja gleda, nego na službo božjo opravljajočega duhovnika. Mladini bi morali taka ponočna shajališča pod kaznijo prepovedati in to bi morali pa neskrbni roditelji plačati. A dosta bodi te filipike, če ne porečejo lehko moji prijatelji klerikalci, da se ž njih norca delam, ali pa bi nas „Novice“ (in ž njimi „Glas“) sopet opozorile na „javno bordelišče.“

Danes, v ponedeljek, začela se je velevažna obravnava proti glavnemu ravnatelju černovic—jassyške železnice, Ofenheimu. Dunajski listi so računili na strašan dren, ki bode ta dan, a zmotili so se jako, kajti poslušalcev je bilo danes, prvi dan obravnave, tako malo, da je vsak lehko vhodnico dobil, akopram se preje za njo nij oglasil. Zanimivo je dunajske filistre pri polnih vrčkih piva o tem slišati. Stavim glavo, da večina ali nobeden te pravde ne razume, pa vendar govoré tako, kakor bi bili sami drž. pravniki. Reči se mora, da mnenje ljudstva nij čisto nič na strani obtoženca, čeravno je uže stara navada, da prosto ljudstvo vselej simpatizuje —preveč krat po krivem—ž njim, z obtožencem namreč. Prič je za prve dni le malo povabljenih, in mej posebno zanimivimi sta edini dr. Giskra, bivši minister, za nas Slovence slabega spomina, in pa Aleks. Petrino, ki tudi nijma prav veselega naloga pri tej pravdi.

Sedaj pa nekaj pro domo. Od prvega začetka „Sočnega“ obstanka, bil sem jej zvest podpiratelj, in danes, ko njen prvi letošnji list izide, obljubljam, da ji bom tudi v bodoče zvest ostal in pripomogel, kolikor je le mogoče v mojih slabih močeh, a gospodje naročniki ne pričakujte da bi Vam z Dunaja kaj čisto novega dopisoval, česar ne doboste v druzih, v tujih jezikih pisanih novinah; ne, tega ne pričakujte, nego moja največa skrb bode, da bom za tvarino dopisa to izbral, kar zanimiva Slovence in posebno Goričane, ker Soča je vendar le lokalen list. Če bo kaka originalna drobtinca, katero jaz slučajno izvem in to iz slovenskega živenja na Dunaji, rad Vam jo naznanim. Imejte tedaj potrpenje z mojimi dolgočasnimi poročili, i mislite si, da volja je bila dobra in čista, a però neokretno. V začetku novega leta kličem Vam tudi jaz: „Bog daj srečo!“

K. M.

Politični pregled.

V notranji politiki je v novem letu najvažnejša vest ona, katero je prinesel te dni „Vaterland“ da bode namreč 22. in 23. t. m. na Dunaji kongres vseh federalistov, pri katerem se bodo voditelji raznih federalističnih frakcij posvetovali, kako bi se dalo edino in uspešno postopati proti ustavoverci.—

„Vaterland“ nasvetuje passivno politiko in mogoče, da se na Dunaji tudi kaj tacega sklene, posebno če bodo tudi Poljaki podvrgli se večini in jenjali politiko na svojo lastno roko. Naša misel je bila od nekdaj ta, da bi morali vsi federalisti, posebno pa Slovani, zediniti se in postaviti v glavnih rečeh skupni program, ker le po veliki edinosti oppozicije da se uspešno pobijati ustavoverce in sedajno ministerstvo.—

Sicer pa bi se tak skupni program dal izdelati z načeli aktivne politike, katera je morda z ozirom na materijalne koristi bolj priporočljiva in bi morda tudi veče kroge opposicije zedinila.—

Edinost je na vsak način prvi pogoj in tej mora vsak praktični politikar včasih žrtovati tudi svoje notranje prepričanje, kajti brez edinosti in discipline je vsaka stranka slaba in ne more nič storiti.—

Na Ogrskem je začel sopet boj v časnikih mej levičnjaki in deakisti; prvi zadnjim očitajo, da so Ogrsko skoro pripravili na konec. — V Pressburgu se snuje narodna nemška stranka; to Ogre tako jezi, da škripljejo se zobmi in da nekteri listi naravnost ministerstvo interpellujejo, zakaj to trpi i.t.d.

Najvažnejša inostranska vest v novem letu je ona iz Španskega, da so tam na starega leta dan prav na tihem pokopali ropubliko in drugi dan uže proklicali monarhijo 17 letnega kralja Alfonza XII., sina 1868 pregnane kraljice Isabelle. — Spat so šli Španjci kot republikanci, zbudili pa so se kot podložni kralju iz Borbonove hiše. — Kakor vsakikrat, so tudi zdaj vojaki sami napravili prekucijo; general Prim je zapodil Borbone iz dežele, drugi generali so jih sopet v deželo poklicali. — Španjcem dajajo, kakor nekdaj Rimljanom Pretorijani kralje in diktatorje, kar je gotovo žalostno, če se pomisli, da vsled tega nij nobena vlada stalna; uže čez en par let se bo morda zmislil kak denara in časti lačen general napraviti kak nov „pronunciamento.“ Kam pride po tem Španjska? Don Alfonzo je uže na potu v Madrid; obljubil je deputaciji, ki mu je naznanila, da je postal kralj, da bo svobodomiselno in ustavno vladal. Obljubil je zatreti tudi prav hitro Karliste in v resnici je uže nekoliko prvih karlističnih generalov popustilo don Karlos-a in pristopilo k don Alfonzu.—Ljudstvo bo v Madridu kmalo pozdravljalo novega kralja, a blagi Castelar bo plakal na razvalinah republike in žalostno resnico premišljeval, da njegov narod nij še zadosti krepak, nij zrel in tudi moraličen ne za ljudovlado. Ali je morda res, da latinski narodi nijso za republiko? — Predsednik republike, Serrano je odšel na Portogalsko, imenovani so uže vsi novi ministri in drugi visoki vladni zastopniki.

Papež naznanja v posebni okrožnici, da bo letos sveto leto, pravi, da je cerkev od zadnjega sv. leta sem na slabše prišla, da je treba več moliti

---

*) Lep izgled ima gosp. župan v Sovodenjskem županu, kateri je tudi Italijan, pa slovensko uraduje. Tudi župan Šempeterski gosp. grof Coronini, sestavlja preudarke, razglase, dekrete slovenskim strankam in županstvom v slovenskem jeziku, ker spoznava, da je tako pošteno Op. ured.

Tud moškej krasoti častilen gre gled,
Ker z vikših rojena je:
Grmitelja zbaji clo Ganimed,
V Olimp clo Heroslav sme.
Tako o krasoti se vse zaniniva,
Oko nad junaki v preslasti počiva.

Čuj, zdaj z arsenala s topom zgrmé,
To znamnje skusu krepek je strel;
Zdaj veslo udari, se pene kadé,
Glej, druzega drug prehiteti bi htel.
Tvorljiva se dlan dol v veslo upira,
Junaška rama mogočno navira.

Pa kdo za njimi s čolnom tišči,
Slabih udov i sivolas?
Za Boga! Al prav mi vidjo oči?
Nij ribča to stari obraz?
Aj starec, iz srca pozdravljen mi bodi!
Bojim, pa bojim se, da padeš nezgodi.

Kter' demon srdit' se nad tabo jezi?
Pogube je tvoje tako željàn?
Ne gre za pravico, tu gre za moči,
Zbledeti ti je, če odreče ti dlan!
Dej, otmi duhá mamilnega vpljiva;
Brez dvombe te bog'nja slepi goljufiva.

Glej, ščinženo ledje ovija ti pas,
Glej, vitke roké ti medlé.
Bridkosti pa revo ovaje obraz,
Telò vže v dve gubi ti gre.
Kako korenjakom li tekmec hč s biti;
Odtegni za časa se. Hiti, oj hiti!

I zbor še v raznih občutkih nemi,
Zavzetje zapira še glas:
Kaj vraga! Pustuje? Se šali? Nori?
Nam skus zasmehuje al naš,
Zdaj graja očitna ribiča krega,
Pa on le naprej! Še nič ga ne bega.

(Konec prihodnjič.)

in dosti milodarov dajati, vsega več kakor poprejšna leta.

Sliši se, da Ruska koncentrira veliko vojsko blizo 250000 mož na nemški meji; a ta vest ima za zdaj jako šibko podlago.

Razne vesti.

(Pomagajte revežem!) V Gorici obstoji gospinsko društvo v podporo revežev, katero si je postavilo pred vsem hvalevredno nalogo, da preskrbuje tukajšnjim ubogim v pozimskem času juhe in kruha. Dotična kuhinja je tik mestne šole v tako imenovani Edlingovi hiši, tam se zbira zdaj vsak dan mnogo revežev in gospe same s pomočjo enega gospoda jim delijo hrano. Sicer pa priskrbuje to društvo tudi obleko revnim otrokom in se peča sploh z dobrodelnimi nameni.

Kakor smo uže v Soči poročali, ustanovil se je to zimo odbor v namen, da bi napravil v tukajšnjem gledišči dve zabavi z ustopnino, katera pojde vsa na korist gospinskega društva. K sodelovanji se je združilo vse, kar je, bi rekel, intelligentnega v Gorici. In koliko zamorejo združene moči, kedar gre za dobrodelne namene, to bemo videli v saboto in nedeljo večer 9. in 10. januvarija pri dotičnih produkcijah. Program je razdeljen tako-le:

V saboto: 1. Turški stopaj Mozartov; — 2. „Il fuoco di Vesta" šaloigra v enem dejanji; — 3. Zbor iz Verdi-jeve opere „I Lombardi alla prima Crociata"; — 5. Deklamacija „La madre ebrea zl: Fr. Giacani; — 5. Samospev za tenor iz opere „Marta;" — 6. Čveterospev in zbor iz Rossini-jeve opere „Mosè"; — 7. Sinfonija Mercadantova; — 8. „Des Sängers Fluch" deklamacija s živimi podobami.

V nedeljo: 1. Sinfonija Mercadantova; 2. „L'anatema del trovatore" deklamacija sè živimi podobami; — 3. Turški stopaj Mozartov; — 4. Cigani slovenski zbor sè samospevom zl. A. Vogel; — 5. „Liebe im Arrest" dramatična šala v enem dejanji zl. Putlitz; — 6. Samospev za tenor iz Mercadantove opere „Il bravo;" 7. Čveterospev in zbor iz opere „Mosè"; — 8. „E' lei" šaloigra v enem dejanji zl. Fr. Lanza; — 9. Zbor iz opere „I Lombardi."

Zabava se začne vsakrat ob $7^1/_2$ uri zvečer. Vstopnina v partere 50 novcev, na galerijo 20 novcev.

Ljudoljuben, blag namen teh produkcij trka sam na duri vseh rahločutečih prebivalcev našega mesta in okolice in nij nam treba še posebno priporočati vabila dotičnega odbora. Pridite, plačajte rajše več ko manj, domov pa ponesete dvojno veselje: eno vam bodo vzbudile produkcije, drugo pa se vam bode samo vzbudilo v srcu, ker ste pomagali revežem!—

(Pogreb našega Doljaka) Smrt vse spravi, vse pobrati, to nam sijajno dokazuje današnji pogreb očeta Doljak-a v Solkanu. Bil je tak, kakoršnega nij še doživel star Solkan. Skoro vse korporacije domače in goriške bile so pri pogrebu dostojno zastopane. Na čelu mladina, za njo Solkanci in posebno čitalnični udje s črno omreženo, narodno, staro zastavo, pevci za zastavo, potem Sočani z dr. Lavrič-em v sredi, predsednika in udje društva „Gorice", goriške čitalnice, udje okrajne cenilne komissije, krajnega in okrajnega šolskega svetovalstva. Ranjkega so nosili solkanski starešine, po strani tudi starešine in čitalnični odborniki. Koj za njimi deželni glavar in odborniki, okrajni glavar, druge honoracije, sorodniki, mnogobrojni prijatelji domači, mestni in zunanji, koncem množica ženskega spola.

Sprevod se je redno pomikal po glavni ulici Solkanski v dolgi vrsti, katera je segala skoro od Doljakovega doma do mirodvora. Po dokančanem cerkvenem opravilu v cerkvi na mirodvoru in pri grobu, snamejo zastopniki starešinstva, solkanske čitalnice in društva Soče krasne vence s tribejnimi trakovi naz rakvi — ter jih položijo na gomilo. Pevski zbor zapoje mladenič zbor „Blagor mu"; na to nastopi dr. Lavrič, ki je nalašč v ta namen iz daljnega Tolmina prišel, in se tako iskreno poslavlja v kratkem pa jedernatem govoru od rajnkega prijatelja in soboritelja za slovensko reč, da so bili vsi globoko ginjeni in da so pevci komaj glasove vbrali k zadnji pesmici „tiha jamica." Pogreb je bil v resnici tak, kakor se za moža, za ljudski blagor vnetega in do zadnjega zdihljeja neumorno delajočega spodobi. — Rahla mu zemljica!

(Poštni direkciji pozor!) V neki slovenski občini goriške okolice imamo izvrstnega laha za poštnega uradnika, le samo obžalujemo: da je njemu pijančevanje vedno na dnevnem redu, ker dan za dnevom iz krčme v krčmo lazi, in ko se božje kaplice nasrka, javno po ulicah razsaja in mimogredoče raznovrstno nadleguje.

Ali je zanesljivo takemu uradniku denar ali kake druge vrednosti zaupati?

Ker uže govorimo o pošti, naj na tem mestu izrazimo neko posebno misel, katero smo uže od večih strani poudarjati slišali: Poštnih ekspedicij po deželi je še vedno premalo, dasiravno imamo nekoliko novih. Kar je enemu prav, je za druzega tudi pravično. Zakaj so n. pr. kraji kakor Podgora, Šempas, Ročinj, Volče in dr. brez poštnih ekspedicij ostali, ko so se manjšim in manj važnim krajem dovolile? —

(O nabiri vojakov). Na tukajšnjem magistratu bodo javno razpoložene do 25. januvarija 1875 liste onih mestnih mladeničev, rojenih leta 1855, ki pridejo letos na prvo nabiro (I. razred) in tudi onih, rojenih 1854 in 53. Prošnje za časno oproščenje po § 17. drž. postave o armadi, dalje učiteljev, učiteljskih pripravnikov, slušateljev narodnih pomorskih šol itd. po §§. 25, 27 in 29 zgoraj omenjene postave, naj se vložijo v uradniji magistrata goriškega.

Tudi se morajo naznaniti pri magistratu vsi tujci bivajoči v Gorici, rojeni leta 1855, 54 in 53, z dotičnimi posi, potnimi bukvicami itd. v predpoldanskih urah do 25. januvarija.

(Cestni odbori) so zdaj za vse okraje razun Sežanskega novo izvoljeni. Ko si izberejo vsak svojega predsednika, naznanimo vse izvoljence. Novim odborom priporočamo pa uže danes marljivo delalnost, da ne bo več toliko opravičenih pritožeb zaradi zanemarjenih cest.

(Za župana v Deskli) je bil 29. decembra 1875 z absolutno večino glasov izvoljen gospod Andrej Konjedic, veliki posestnik v Plavah.

(Mrtvega kapucina) očeta guardjana so našli te dni v postelji v kapucinskem samostanu; najbrže ga je zadel mrtvud; kajti, ko so siloma celične duri odprli, našli so ga, kakor bi bil živ!—

(V Sočo padel), je neki kovač v Kanalu, ki je imel svojo hišico tikema Sočinega brega; ne ve se prav, ali je samovoljno ali po nesreči v Sočo pal.

(Solkan) dobi letos svojo učiteljico, gospodičino Baveon iz Renč; tudi tu je napredek!—

(Premeščenje in imenovanje) G. Leop. Budal adjunkt v Gorici je imenovan za sodnika v Pazin g. Filip Abram, dosedanji sodnik v Tolminu je premeščen v Terzič (Monfalcone). — Tolminci zgubé v gosp. Abramu izvrstnega sodnika pa plemenitega moža in narodnjaka, kak bode njegov naslednik in kedo še ne vemo. —

(Iz Ljubljane) se nam poroča. — Važna volitev za kranjsko trgovsko zbornico je razpisana na 8. t. m. in bo v magistratni hiši. Legitimačni listi so uže razdeljeni in vladni agitatorji in ludi nemškutarji strašno rogovilijo po mestu in silijo ter na vse načine lovijo volilce za nemškutarske kandidate. Obe narodni stranki ste postavili izvrstne narodne kandidate, edinost v slovenskem taboru je popolna, vendar pa se naši nasprotniki poslužujejo takih sredstev, da nij povedati in gotovo bo narod slovenski pokazal največo disciplino in politično zrelost, če zmaga pri tej važni volitvi, v katero so nemškutarji vse svojo težnj postavili. — Če pa ne zmagamo, bomo protestovali proti nepostavnosti, ki se gode pri tej volitvi od prvega začetka sem, da saj svet zve, v kakšnem položaju je naš ubogi tlačeni narod. Če pa vkljub takim pritiskom zmagamo, po tem je vsa nemškutarska šola na Kranjskem prišla ob veljavo.—Prihodnjič naznanim izid volitve.

Poslanica*)

Sledeča originalna dokumenta v pravej regimentšprahi smo iz Goriške okolice vdobili in ja ponatisnemo, da bodo občinstvo zvedelo, kako se dajo naši kmetje od vsacega škrica zapeljati. Omenjena dokumenta je pisal neki pseudotajnik iz okolice.

Löbliches k. k. Regiments-Comando!

Der in aller Ehrfurcht Gefertigte, 50 Jahre alte Bäurin witwe seit 12 Jahre, mit 3 minderjährigen Kinder von . . . . , bittet um zwei Monate beurlaubung seines Sohnes Karl gemeiner des 2. Regiment-Genie. 4 Comp. mit folgende gründe.

1. Dass der $18^1/_2$ jährige Sohn Venzel mit seiner thörichten Vernunft dieses Jahr zur k. k. Finanzwache gegangen ist, und künftigs zum Militär stälung pflichtig wird, und sie mit der minderjährigen Kinder befündet sich sehr in ängste stande seine geschäfte fortzuführen, weil eine arme witwe ist sie überal zurükgesetz.

2. Sie ist arbeitsunfähig (vide) A. und benöti e zur notwendigen und sehr dringende Geschäfte die sie zu seinen Hause nicht zu leisten vermag, deswegen wolle Hochlöbliche k. k. RegimentsComando seinen Sohne Karl für zwei Monate beurlauben, wegen sehr grosse hilfe in seine Geschäfte, die sie umfangen,

. . . (bei Görz) am 14. Nowember 1874.

Zeugnis

Von Seite der gefertigten Gemeindevorstehung und Insassen der Ortschaft . . . . . in der gleichnamigen Gemeinde wird hiermit bestätiget, dass die Haus und Geschäfte des zur Stunde unterstüzungslose wohnhafte witwe N. N. aus . . . . . der totalen Auflösung preisgegeben würde, falls man dessen Sohn Karl, Militerist zu Krems in niederOsterreich, nicht einen dauernden Urlaub erteilete, sondern zur zwei Monate weil die obgenante Mutter in seine Geschäfte stark besucht ist, und von den ihr drohende Vefalle zu retten.

Von der Gemeindevorstehung
. . . am 14[11 1874.
Für den Bürgermeister N. N.
L. S.
N. N. Gemeinde-Deputirte
N. N. Gdrth.
N. N. Unterbürgermeister

*) Uredništvo nij odgovrno ne za obliko, ne za zadržaj.

Javna zahvala.

V imenu vseh šestih tovarišev rajnkega J. Lašiča, koji so bili ž njim, ko je nesrečno smrt storil, izrekam tu srčno zahvalo vsem tistim č. g. ki so rajnkemu, pri njegovem pogrebu, zadnjo čast skazali.

V Renčah 3. januvarija 1875.

F. S. Pahor.

Advokat

ALOJZIJ Dr. DOBRILA

naselil se je v SEŽANI, ter se priporoča p., n. občinstvu z obljubo, da bode izročene mu pravne zadeve vestno, pošteno, točno in naglo izvrševal.

Naznanilo

S tem naznanjamo p. t. občinstvu, da smo Tržaško podružnico banke Slovenije s 1. prosincam t. l. spremenili v glavni zastop omenjenega zavoda in mestu bivšega tajnika g. Broda imenovali glavnega zastopnika gosp.

Miroslava Jož. Segala

prejšnega uradnika podružnice.

Priporočamo tedaj novega g. glavnega zastopnika, da ga p. t. občinstvo izdatno podpira.

Ravnateljstvo prve občne zavarovalne banke „Slovenije" v Ljubljani.

Med. in Chir.

D.r MARTIN KERSOVANI,

magister porodničarstva,

Ki se je, iz Gradca prišedši, v Gorici naselil, se p. n. občinstvu priporoča, ter javlja, da bode zdravil na domu vsak dan od 10. do 12 predpoludne. Stanuje: na starem trgu št. 29-tikoma velike cerkve.

Sirovi-loj

kupujeta vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarija in milarnica, zaloga vžigalnih, svetilnih in maščobnih tvarin

v CELOVCU na Koroškem.

Lastnik: VIKTOR DOLENEC. Izdavatelj in za uredništvo odgovoren: ALOJZIJ VALENTINČIČ. — Tiskar: PATERNOLLI v Gorici